

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorìa

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

IV. Quomodo martyres Irenaeum epistola sua commendaverint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Paruit itaque Alcibiades, & cunctis A
deinceps cibus promiscue uti cepit,
gratias agens Deo. Neque enim divina
gratia eos presentia sua destituerat: sed
consultorem habebant Spiritum San-
ctum. Verum de his hactenus. Cete-
rum cum Montanus & Alcibiades ac
Theodotus, tunc primum in Phrygia
opinionem hominum tanquam Prophe-
tæ celebrari cepissent (multa quippe
divinæ gratiæ miracula in pluribus ec-
clesiis etiamtum fieri solita, fidem plu-
rimis faciebant eos quoque propheta-
re) cumque illorum hominum causâ
diffensio orta esset, qui in Gallia erant
fratres, privatim de his iudicium suum,
religiosum imprimis & cum recta fide
consentiens, rursus eidem epistolæ sub-
junxerunt, prolatis interfectorum apud
se martyrum variis epistolis, quas illi
dum in vineulis adhuc essent, partim
ad fratres in Asia & Phrygia degent-
es, partim ad Eleutherum Romanæ
urbis episcopum scripserant, pro pa-
ce ecclesiarum quasi legatione fun-
gentes.

πειθεῖς ἢ Ἀλικιὰδης, πάντων ἀνέδην με-
λαμβάνει, ἡ ψυχὰς αὐτῶν Θεῷ. ἔ γὰρ οὐ
πίσκειται χαλεπῶς Θεῷ ἦσαν, ἀλλὰ τὸ πρῶ-
μα τὸ ἀγιὸν ἢ συμβεβηκὸς αὐτοῖς, καὶ ταῦτα
μὲν ὠδὲ ἐχέτω. τῶν δὲ ἀμφὶ τὸν Μοντανὸν
Ἀλικιὰδην καὶ Θεόδοτον, καὶ τὴν Φρυγίαν
ἄρτι τότε πρῶτον τὴν κατὰ τὴν προσηγορίαν
καὶ τὴν ἀποστολὴν ὡς πολλοῖς ἐκφερομένων, πρὸς
σαυγὸν οὐκ ἄλλα ὡς ἀδοξοποιῶν τὰς
χαρίσματάς. εἰσέτι τότε καὶ διαφορὰς ἐκ
ἐκκλησίας ἐκτελεσθέντων, πρὸς πολλοῖς
κακείνων προσηγορίαν παρῆγον καὶ ἡ διαφο-
ρίας ὑπαρχούσης πρὸς τῶν δεδηλωμένων, καὶ
δις οἱ καὶ τὴν Γαλλίαν ἀδελφοί, τὴν ἰδίαν καὶ
σιν καὶ πρὸς τῶν, ἐυλαβῆ καὶ ὀρθοδόξοι ἀπὸ τῶν
ταῖσιν ἐκτελεσθέντων καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς τελευ-
θέντων μαρτύρων διαφορὰς ἐπιστολάς, ἀπὸ
δεσμοῖς ἐπὶ ὑπαρχούσας, τοῖς ἐπὶ Ἀσίαν καὶ
Φρυγίας ἀδελφοῖς διεχάραξαν ἔμφαντα
καὶ ἑλευθέρω τὰ τότε Ῥωμαίων Ἐπι-
στώ, τῆς τῶν ἐκκλησιῶν εἰρήνης ἕνεκα πρὸς
βούοντες.

CAPUT IV.

Quomodo martyres Irenæum epistola sua commendaverunt.

Huc refer
Niceph.
c. 13. 14.
15. l. 4.

Sed & iidem martyres Irenæum qui
stunc temporis adhuc presbyter Lug-
dunensis erat ecclesiæ, supradictò eleu-
thero per literas commendarunt, eum
testimonio suo non mediocriter ornantes,
sicut ipsorum verba declarant quæ
sic habent: Te per omnia ac perpetuò
optamus in Deo valere pater eleu-
there. Has literas ut ad te perferret,
fratrem & collegam nostrum Irenæum
hortati sumus. Quem quidem ut com-
mendatum habeas rogamus, utpotè
amulatorem testamenti Christi. Quòd
si nobis compertum esset, locum cui-
quam conferre justitiam, eum tan-
quam Presbyterum ecclesiæ (hunc enim
gradum obtinet) tibi imprimis com-
mendassemus. Ceterum quid opus est
expressum in supradicta epistola cata-
logum martyrum hic recensere, quo-
rum alii securi percussi, alii feris obje-
cti, alii in carcere exanimati sunt? Quid
item opus est referre numerum confes-
sorum qui postea superfuerunt? Hæc
enim quicumque voluerit, cuncta poterit
plenissimè cognoscere ex ipsius epi-
stolæ lectione, quam quidem nos, ut

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

Ὅπως οἱ μάρτυρες τὸν Εἰρηναῖον ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς
παρετίθειτο.

Οἱ δὲ αὐτοὶ μάρτυρες καὶ τὸν Εἰρηναῖον
πρὸς ἐνδοξοῦν τὸν ὄντα τὸν ἐν Λεγδοῦν
παρρησίας, τὰ δηλωθέντα καὶ Ῥώμην Ἐπι-
στώπῳ σωίσαν, πλείστα τῷ ἀνδρὶ μαρ-
τυροῦντες, ὡς αἱ τῶν ἐχέσαν τὸν πρῶτον
δηλοῦσι φωναί. χαίρειν ἐν Θεῷ σε ἐν πάσι
εὐχόμεθα καὶ αἰεὶ πᾶτες ἑλευθέρως, ταῦτα
σοι τὰ γράμματα προσηγορίαν ἔχοντα
ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ κοινὸν Εἰρηναῖον διακο-
σῶν καὶ ὡς ἀκαλεσμένον ἔχον σε αὐτὸν ἐν τῷ
θεσπύζοντι τῶν ὄντων τὴν διαθήκῃ καὶ Χριστῷ, ἐν
ἡδαιμὸν τόπον πρὸς δικαιοσύνην καὶ ἀποστολῆς
ὡς πρὸς ἐνδοξοῦν ἐκκλησίας ὅπερ ἐστὶν ἐν
αὐτῷ, ἐν πρῶτοις ἀνὸς παρεθέμεθα. τί δὲ κα-
ταλέγειν τὸν ἐν τῇ δηλωθείσῃ γραφῇ τῶν
μαρτύρων καταλόγον, ἰδίᾳ μὲν τῶν ἀποστο-
σε κεφαλῆς τετελειωμένων, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐπι-
σιν εἰσδορῶν ὡς ἀβεβημένων, καὶ αὐτῶν τῶν ἐπὶ
τὴν εἰρήνης κεκοιμημένων. τὸν τε δεῖν μὲν τῶν
εἰσέτι τότε κατὰ τῶν ὁμολογητῶν, ὅτι
ἔ γὰρ φίλον, καὶ ταῦτα ῥάδιον πληροῦσαι
διαγνώσαι, καὶ χεῖρας ἀναλαβόντι τὸν συγ-
γραμμῶν

γραμμα, ὃ κ' αὐτὸ τῆ τῶν μαρτύρων συνα-
γωγῆ πρὸς ἡμῶν, ὡς γὰρ ἐφ' ἴω, καλεῖται.
ἀλλὰ τὰ μὲν ἐπ' Ἀντωνίνου τοιαῦτα.

A supra monuimus, in passionibus mar-
tyrum à nobis collectis integram insec-
ruimus. Atque hæc sunt quæ Antoninū
Principatu contigerunt.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ὡς Μάρκῳ Ἀυρηλίῳ Καίσαρι Ἐπιμητρίωνι εὐχαίς ἐρανθέντι
ὁ Θεὸς ἰσχυρῶς ὑπέστη.

Τούτῳ δὴ ἀδελφὸν Μάρκον Ἀυρηλίον
Καίσαρα, λόγῳ ἔχοντα Γερμανοὺς καὶ Σαρ-
μάτας ἀντιπαρατάξασθαι μάχῃ, δι' ἐπιπε-
σομένης αὐτῷ τῆς στρατίας, ἐν ἀμνηχανίᾳ γρά-
σαι τὰς ἰσχυρὰς τῆς Μελιτινῆς ἔτω καλεσμέ-
νης λεγεῶν στρατιώτας διὰ πίστεως ἐξέκει-
να καὶ εἰς δευρὸν σωσεώσεως, ἐν τῇ πρὸς τὰς
πολεμίας ἀρχαῖς ἐγένου θείας ἐπιτύχῃ γῆν
κ' τὸ οἰκεῖον ἡμῶν τῶν εὐχαίων ἐθῶν, ἵνα τὰς
πρὸς τὸν Θεὸν ἰκεσίας τελέσῃ. ὡς δ' ἔδειξε ἰ-
στοῖς πολεμίοις ἔτοιχται δὴ θεάματος φα-
νέλου, ἀλλοπλόγῳ ἔχοντα ὡς δ' ἔδειξε ἰσχυ-
ρα ἀπαλαθεῖν ἀντικαταστήσασθαι εἰς φυγὴν καὶ
ἀπόλειαν σωελαυόντα τὰς πολεμίας ὁμ-
βροντῆς τῆς τῶν τῶν θεῶν ὡς ἀκεκληκότων
στρατιῶν, πᾶσαν αὐτῶν ἐκ τῆς δ' ἰσχυρῆς μέλλε-
σαν ὅσον ἔπω διαφθάρσει ἀνακλιώμενον. ἡ
ἰσορία φέρεται μὲν καὶ ὡς τὰς πόρρω τὰ
καὶ ἡμᾶς λόγῳ συζητηθέντων, οἷς μέλλον γέ-
γονε τῆς καὶ τὰς δηλωμένους γραφῆς. δεδή-
λωται ἰσχυρῶς τῶν ἡμετέρων. ἀλλὰ τοῖς μὲν
ἔξωθεν ἰσχυροῖς ἀπὸ τῆς πίστεως ἀνοικείοις, τέ-
θειται μὲν τὸ ὡς δ' ἔδειξε. ἔμνη καὶ ταῖς τῶν
ἡμετέρων εὐχαίς τῶν ὁμολογηθῆναι γεγονέναι.
τοῖς δὲ γε ἡμετέροις ἀπὸ ἀληθείας φίλοις, ἀ-
πλῶς καὶ ἀκακοῦται πρὸς τὸ πρᾶχθεν ὡς δ' ἔδει-
ξαι. τῶν δ' ἀνείη καὶ Ἀπολιναίου. ἐξ
ἐκείνης φήσας τὴν δι' εὐχῆς τὸ ὡς δ' ἔδειξε πε-
ποικίαν λεγεῶνα, οἰκίαν τῶν γεγονόσι πρὸς
τῆ βασιλείας εἰληφέναι πρὸς ἡγορίαν, κε-
ραυοδόλον τῆ Ρωμαίων ἰσχυρῆσαν Φω-
νῆ. μάρτυς τῶν τῶν χρόνῳ ἀν' ἀξιοχρεως, ὁ Τερ-
τυλλιανός, τῆ Ρωμαϊκῆ συκλήτω πρὸς Φω-
νήσας ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀπολογίαν, ἡς καὶ πρὸς ἐν
ἐμνημονεύσαμεν. τῶν τε ἰσορίαν βεβαίων
σὺν ἀποδείξει μείζονι καὶ ἐναργετέρα. γρά-
φει δ' οὕτως καὶ αὐτὸς λέγων. Μάρκῳ τῶν σω-
τῶν βασιλείας ἰσχυρῶς εἰσέπνυε φέρε-
σαι, ἐν αἷς ἀνὸς μαρτυρεῖ ἐν Γερμανίᾳ ὑδα-
τος ἀπορία μέλλουσα αὐτῶν τὸν στρατὸν διαφθεί-

CAPUT V.

Quomodo M. Aurelio Casari Deus nostrorum
precibus exauditus pluviam praestitit.

Hujus porro fratrem M. Aurelium
Caesarem, cum adversus Ger-
manos & Sarmatas pugnaturus aciem
instrueret, & exercitus ipsius siti pre-
meretur, penè ad inopiam consilii
reductum esse memorant. Tum ve-
rò milites legionis Melitinae, quæ fi-
dei merito etiam nunc manet, dum
acies adversus hostes ordinatur, fle-
xis in terram genibus ut nostris oran-
tibus mos est, preces ad Deum fu-
disse perhibentur. Cujus spectaculi
novitate hostibus stupefactis, aliud
quiddam longè majori dignum admi-
ratione accidisse narrant: hinc qui-
dem fulminum jactus, quibus ho-
stium copia in fugam versa atque ex-
stincta sunt: illinc verò imbrium vim,
quibus exercitus eorum qui Deum
precati fuerant, jamjam siti periturus,
præter spem recreatus est. At-
que ea res tum à Scriptoribus à fide
nostra penitus alienis, quibus cura
fuit res eo tempore gestas memoriae
mandare, tum à nostris etiam homi-
nibus refertur. Sed Gentilium Scri-
ptores utpotè à religione nostra dissi-
dentes, hoc quidem miraculum com-
memorarunt: non tamen id nostrorum
precibus factum esse confessi sunt.
Nostrum verò utpotè veritatis cultores,
simpliciter atque ingenuè rem ipsam
literis tradiderunt. Ex his est Apollin-
aris: qui legionem ipsam cujus pre-
cibus id miraculum perpetratum est,
exinde congruo rei vocabulo fulmi-
neam ab Imperatore cognominatam
esse scribit. Sed & Tertullianus ejus-
dem rei idoneus testis est in Apologe-
tico, quem pro fidei nostræ defensione
ad Senatū urbis Romanæ Latino
sermone conscripsit, cujus etiam supra
mentionem fecimus: ubi hanc histo-
riam validiore atque evidentiore argu-
mento confirmat. Scribit enim Marci
gravissimi Imperatoris literas adhuc
sua ætate extitisse, quibus testabatur
exercitum Romanum in Germania,
cum aquæ penuria jamjam periturus
esset, Christianorum precibus esse

Huc refer
Niceph.
c. 12. l. 4.